

УДК 330.332: 336.717

Л. Г. Кльоба,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, Інститут підприємництва та перспективних технологій, Національний університет "Львівська політехніка"

СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ЕЛЕМЕНТИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

L. Kloba,

Ph.D., Assistant Professor, Associate Professor of Finance, National University "Lviv Polytechnic"

ESSENCE, STRUCTURE AND ELEMENTS OF INVESTMENT MARKET UKRAINE

Інвестиційний ринок — це сукупність економічних відносин між продавцями та покупцями інвестиційних товарів і послуг. Головними учасниками інвестиційного ринку є: держава, нефінансові фірми, домогосподарства, банки, страхові компанії, інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, пенсійні фонди, кредитні спілки.

Для розвитку інвестиційного ринку України всім його учасникам необхідно: дотримуватися активної позиції щодо сприяння залученню інвестицій; підтримувати на державному рівні програми та проекти зарубіжних та вітчизняних інвесторів; створювати сприятливий інвестиційний клімат; забезпечувати прозорість, партнерські відносини між державою та інвестором; розвивати вітчизняну економіку та сприяти її інтеграції у світовий економічний простір.

Також актуальними на сьогодні є питання удосконалення правової бази та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та банків.

Investment market — a set of economic relations between buyers and sellers of investment products and services. The main participants of the investment market are: government, non-financial firms, households, banks, insurance companies, investment funds, investment companies, pension funds, credit unions.

For the investment market of Ukraine, all participants must follow: proactive to promote investment; support state-level programs and projects of foreign and domestic investors; create a favorable investment climate; ensure transparency, partnership relations between the state and the investor; develop national ekonomikuta facilitate its integration into the global economy.

Also relevant today is the improvement of legal framework and improve the competitiveness of domestic enterprises and banks.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний ринок, інвестори, інвестиційний попит, інвестиційна пропозиція, інвестиційні ресурси, інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість.

Key words: investment, investment activities, investment market, investors, investment demand, investment proposal, investment funds, investment climate, investment attractiveness.

ВСТУП

Інвестиційний ринок — це ринок, на якому об'єктами купівлі-продажу виступають різноманітні інвестиційні товари та інструменти, а також інвестиційні послуги, що забезпечують процес реального і фінансового інвестування.

Основними напрямками підвищення активності інвестиційної діяльності в Україні є: покращання інвестиційного клімату; вдосконалення законодавчої бази; належна підготовка інвестиційних проектів і програм; розробка та впровадження сучасних інвестиційних інструментів для розвитку інвестиційного ринку.

У сучасних умовах для нашої країни важливе значення має пошук шляхів залучення інвестицій в розвиток всіх галузей економіки. Покращання інвестиційного клімату та активізація розвитку інвестиційного ринку сприятиме залученню інвестицій і зростанню вітчизняної економіки.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Мета статті полягає у розгляді питань, які стосуються сутності, структури та елементів інвестиційного ринку України, а також у необхідності привернення уваги науковців та практиків до необхідності поглиблення теоретичного об-

грунтування і розробки практичних рекомендацій із даної тематики.

Об'єктом дослідження є інвестиційна діяльність в Україні.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні засади розвитку інвестиційного ринку в сучасних умовах.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Значний внесок у розвиток теорії сутності, структури та перспектив розвитку інвестиційного ринку України зробили Т.А. Васильєва [1], Г.О. Дорошенко [2], І.М. Кобушко [4], Т.В. Майорова [5], С.Р. Москвін [6], А.А. Пересада [8], Є.А. Поліщук [9], С.К. Реверчук [10] та інші. Однак окремі аспекти цієї проблеми з'ясовано не повністю, в тому числі більш детального дослідження потребують питання, що пов'язані з розвитком інвестиційного ринку України. Це і зумовило вибір та підтверджує актуальність теми цієї статті.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

За даними Державної служби статистики України у 2015 році в економіку України іноземними інвесторами вкладено 3763,7 млн дол. США та вилучено 891,3 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу) [7].

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 31 грудня 2015 року становив 43371,4 млн дол. США.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

На підприємствах промисловості зосереджено 30,6 % загального обсягу прямих інвестицій в Україну, в установах фінансової та страхової діяльності — 27,3 %.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 83,0% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр — 11744,9 млн дол. США, Нідерланди — 5610,7 млн дол. США, Німеччина — 5414,3 млн дол. США, Російська Федерація — 3392,1 млн дол. США, Австрія — 2402,4 млн дол. США, Велика Британія — 1852,5 млн дол. США, Віргінські Острови — 1798,9 млн дол. США, Франція — 1528,1 млн дол. США, Швейцарія — 1364,2 млн дол. США та Італія — 972,4 млн дол. США.

До десяти регіонів: Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Луганської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської, Івано-Франківської областей та до м. Київ надійшло найбільше інвестицій — 93,9 відсотка всіх залучених прямих іноземних інвестицій.

Таке спрямування прямих іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-еко-

номічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їх розвитку.

Україна залишається привабливою для інвестицій, вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

У рейтингу інвестиційної привабливості країн світу International Business Compass за 2015 рік, опублікованому компанією BDO, Україна за рік піднялася на 20 позицій. Україна в цьому рейтингу розташовується на 89 місці і входить до переліку країн, що показали найкраще зростання за рік, нарівні з Білоруссю і Латвією. У 2014 році наша країна займала 109 місце.

У рейтингу легкості ведення бізнесу, що його укладає Світовий банк, Україна посіла 83 місце і покращила свої позиції на 4 пункти порівняно з 2014 роком [7].

Сучасний розвиток інвестиційної діяльності в Україні на теперішній час знаходиться не в найкращому становищі.

Основними причинами зниження активності інвестиційної діяльності в Україні є: несприятливий інвестиційний клімат; недосконала законодавча база; неналежна підготовка інвестиційних проектів та програм та їх недовіра; нерозвиненість інвестиційних інструментів та інвестиційного ринку.

Держава повинна активно сприяти розвитку інвестиційної діяльності, а саме: дотримуватися активної позиції щодо залучення інвестицій; підтримувати на державному рівні програми та проекти зарубіжних та вітчизняних інвесторів; створювати сприятливий інвестиційний клімат; забезпечувати прозорість, "партнерські" відносини між державою та інвестором; розвивати інвестиційний ринок та сприяти його інтеграції у світовий простір.

Відомі українські вчені-економісти пропонують різні підходи до визначення сутності, структури та елементів інвестиційного ринку, а також перспектив його розвитку.

Т.В. Майорова вважає, що інвестиційний ринок — це сукупність економічних відносин, які складаються між продавцями та споживачами інвестиційних товарів та послуг, а також об'єктів інвестування в усіх його формах [5].

Цікавою є думка А.А. Пересади: "Інвестиційний ринок — це економічна категорія, що являє собою збалансованість попиту та пропозиції на інвестиції. Інвестиційний ринок формує суб'єкт — інвестор, тобто господарюючий суб'єкт, в якого виникає попит на інвестиції та інвестиційні товари. Інвестиційний ринок — це система, що включає: суб'єктів (інвесторів, підрядників, замовників, проектні та науково-дослідні організації тощо); об'єкти (матеріальні та нематеріальні), інфраст-

руктуру ринку (банки, біржі, пенсійні фонди, страхові компанії, інвестиційні фонди, консалтингово-інжинірингові фірми, суд, арбітраж тощо); ринковий механізм; контроль з боку держави" [8].

С.Р. Москвін вважає, що: "Інвестиційний ринок — це сукупність економічних та правових відносин, що складаються між інвесторами та/або учасниками інвестиційної діяльності щодо інвестиційних активів (корпоративних прав, фінансових інструментів, основних засобів, нематеріальних активів)" [6].

І.М. Кобушко запропонував вважати, що: "Інвестиційний ринок — це сукупність економічних відносин між продавцями ресурсів та їх покупцями безпосередньо або за участю посередників з приводу акумуляції інвестиційного та/або позикового капіталу та трансформації його у фактор виробництва на основі взаємодії попиту та пропозиції в межах інституційного й правового поля.

Усталене розуміння інвестиційного ринку як структурного елементу фінансового ринку або ототожнення його з фондовим ринком призводить до неврахування специфічних завдань, що має виконувати інвестиційний ринок в економічній системі, зокрема — щодо підтримання оптимальних пропорцій фінансового та реального інвестування, а також споживання та інвестування. Виходячи з цього, більш обґрунтованим слід вважати позиціонування інвестиційного ринку на перетині фінансового ринку та ринку факторів виробництва як ринкового простору, на якому обертається капітал, який має ознаки не спекулятивного, а інвестиційного" [4].

На думку С.Р. Москвіна, інвестиційний ринок включає: ринок основних фондів, у тому числі ринок землі; ринок будівель (житла, виробничих приміщень, офісних приміщень); ринок обладнання і т.п.; ринок нематеріальних активів, у тому числі ринок об'єктів інтелектуальної власності; ринки фінансових інструментів, у тому числі ринок цінних паперів, що підлягають обігу; ринок інструментів грошового обігу; ринок цінних паперів ІСІ; ринок деривативів; ринок корпоративних прав [6].

Згідно з підходом Т.А. Васильєвої інвестиційні ресурси, отримані на ринку, використовуються для придбання факторів виробництва, які, в свою чергу, вже потім будуть використані для виробництва та продажу товарів [1].

Є.А. Поліщук стверджує, що: "Інвестиційний ринок — це середовище, де виникають суспільно-економічні відносини між суб'єктами господарювання з приводу купівлі та продажу інвестиційних товарів і надання інвестиційних послуг за встановленими цінами в усіх формах інвестування" [9].

Дослідження кон'юнктури інвестиційного ринку включає в себе попит і пропозиції інвестиційних товарів.

Розрізняють потенційний і реальний інвестиційний попит. Потенційний інвестиційний попит відображає величину акумульованого економічними суб'єктами доходу, що може бути спрямований на інвестування й становить потенційний інвестиційний капітал. Реальний інвестиційний попит характеризує дійсну потребу господарських суб'єктів в інвестуванні і являє собою інвестиційні ресурси, які безпосередньо призначені для інвестиційних цілей — плановані або навмисні інвестиції. Інвестиційна пропозиція — сукупність об'єктів інвестування у всіх його формах: знову створювані й реконструйовані, основні фонди, оборотні кошти, цінні папери, науково-технічна продукція, майнові й інтелектуальні права тощо [9].

І.М. Кобушко, виходячи з різної компонентної структури фінансового капіталу, запропонував класифікувати фінансову частину інвестиційного ринку за типом інвестиційних активів (універсальністю їх використання): ринок класичних фінансових інструментів (передбачає обіг інструментів передачі власності); ринок змішаних (гібридних) фінансових інструментів (передбачає обіг інструментів з ознаками як передачі власності, так і передачі боргу), у тому числі ринок привілейованих акцій, конвертованих облігацій, форвардних і ф'ючерсних деривативів, ринок корпоративних прав із зобов'язаннями обов'язкової виплати доходу [4].

Інвестиційний ринок — це ринок, на якому продаються або купуються інвестиційні проекти, інвестиційні програми, інвестиційні кредити і цінні папери [10].

Головними учасниками інвестиційного ринку є: держава, нефінансові фірми, домогосподарства, банки, страхові компанії, інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, пенсійні фонди, кредитні спілки (рис. 1).

Структуру і головні елементи інвестиційного ринку показано в таблиці 1.

Інвестиційний ринок можна поділити на два види: ринок реальних інвестицій (витрати на нове будівництво, розширення, реконструкцію і технічне переозброєння діючих підприємств, придбання машин, обладнання, інструменту, інвентарю, проектно-пошукові роботи тощо) і ринок фінансових інвестицій (витрати на купівлю цінних паперів, інвестиційних кредитів тощо).

На ринку реальних інвестицій основним товаром є інвестиційні проекти і програми. Інвестиційний проект — це об'єкт реального інвестування у формах: придбання цілісного майнового комплексу, нового будівництва, реконструкції, модернізації, капітального ремонту тощо. У загальному — це будь-який підприємницький проект, що передбачає інвестування коштів [10].

Інвестиційна програма — це сукупність взаємопов'язаних інвестиційних проектів. Інвестиційний проект, зазвичай, потребує розробки бізнес-плану.

Продавцями інвестиційних проектів і програм можуть бути власники цих проектів і програм, зокрема: підприємства, які потребують інвестицій і розробляють для цього інвестиційні пропозиції, бізнес-плани та інші документи; технологічні, інноваційні, консультативні і проектно-конструкторські організації; державні та муніципальні органи, які пропонують для реалізації інвестиційні проекти (військові об'єкти, транспортні магістралі, соціальне житло, школи, лікарні тощо).

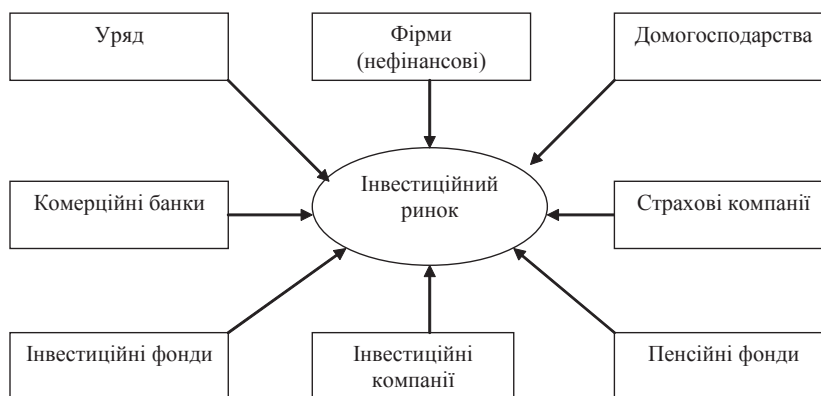

Рис. 1. Головні учасники інвестиційного ринку в Україні

Банки, як правило, самі інвестиційних проектів не продають. Вони допомагають своїм клієнтам розробляти такі проекти для подальшого продажу на інвестиційному ринку.

Посередниками інвестиційного ринку можуть бути: банки; інвестиційні фонди; інвестиційні компанії; консультативні фірми, агенства і центри; організатори інвестиційних виставок; агенти уряду та місцевої влади по роботі з внутрішніми і зовнішніми інвесторами; державні фонди підтримки малого підприємництва; інкубатори малого підприємництва.

Покупцями інвестиційних проектів і програм є інвестори: фізичні і юридичні особи, які готові вкласти свої і (або) залучені кошти у реалізацію певного об'єкта або їх сукупності, що представлені інвестиційним проектом або програмою.

Отже, покупці — це інвестори, якими можуть бути: вітчизняні та іноземні фірми, які бажають стати власниками (повністю або частково) об'єкта; вітчизняні та іноземні банки; інвестиційні фонди; населення, яке купує акції підприємств; органи місцевого самоврядування, які інвестують за рахунок своїх бюджетів.

На ринку фінансових інвестицій головним товаром є цінні папери та інвестиційні кредити. Передавати їх можуть банки, фонди, фірми, а купувати різні інвестори (фізичні і юридичні особи, які хочуть придбати цінні папери і інвестиційні кредити для отримання доходу у формі дивідендів чи процентів, курсової різниці).

Вважаємо, що на розвиток інвестиційного ринку впливають такі чинники: антимонопольна політика; політичне стимулювання конкуренції;

політика регулювання участі іноземних банків в вітчизняному ринку банківських інвестиційних послуг; політика участі держави у виробництві і реалізації банківських послуг за рахунок підтримки певної частки державної власності у банківському секторі; політика державної стандартизації банківського інвестиційного продукту, технологій і правил надання банківських послуг; політика ліцензування банківської інвестиційної діяльності; політика захисту прав споживачів (клієнтів) згідно з чинним законодавством.

Важливою особливістю становища банківського сектора в Україні є те, що він по суті не зазнає значної конкуренції на інвестиційному ринку з боку небанківських фінансових установ, які не набули суттєвого розвитку.

При цьому не можна забувати про специфіку банківництва, а саме: банки, єдині фінансові установи, які здійснюють грошові розрахункові операції в економіці і мають майже половину пасивів у зобов'язаннях до запитання; банки, більше як половину своїх активів використовують на кредитування, у т.ч. довгострокове, господарювання суб'єктів в інших секторах і галузях економіки; банки займаються залученням і забезпеченням приросту заощаджень; банки як фінансові структури, намагаються максимально задовольнити потреби клієнтів у фінансових інвестиційних послугах. Такі банки називають фінансовими супермаркетами [10].

Аналіз вітчизняного інвестиційного банківництва показав, що у даний час банки повністю домінують над небанківськими фінансовими інститутами. Однак треба чітко розуміти, що з часом ук-

Таблиця 1. Структура і головні елементи інвестиційного ринку

Об'єкти ринку	Суб'єкти ринку		
	Продавці	Посередники	Покупці
Інвестиційні проекти і програми	Фірми, проектні і технологічні організації, державні установи	Інвестиційні банки, інвестиційні компанії і фонди, консультативні фірми, виставки, ярмарки	Інвестори (банки, страхові компанії, фірми, державні установи, населення)
Цінні папери, інвестиційні кредити	Банки, фонди, фірми	Фондові біржі	Інвестори (акціонери, фірми, банки, населення)

Джерело: [10, с. 8].

раїнські банки будуть мати на інвестиційному ринку серйозних конкурентів: страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні фонди і компанії, ломбарди, довірчі товариства, кредитні спілки тощо.

На сьогодні вітчизняний страховий бізнес поступово фінансово зміцнюється, однак у багатьох страхових організацій ще не має фінансових ресурсів для здійснення інвестицій.

Відчутним конкурентом банків на інвестиційному ринку є ломбарди. Основними клієнтами ломбардів є пенсіонери і представники малого бізнесу (підприємці). Ломбардні позики допомагають одним знайти кошти на лікування, другим — зібрати грошей на покупку машин або побутової техніки, третім — придбати необхідний товар для реалізації.

Цілі клієнтів ломбардів можуть бути як споживчі, так і інвестиційні. У цілому споживчі та інвестиційні позики ломбардів користуються попитом, оскільки механізм їх отримання дуже простий: від клієнта вимагають тільки паспорт. Чимало ломбардів виконують функції не тільки кредитування, але й збереження цінностей (золото, срібло, платина, паладій, дорогоцінне каміння тощо). Нині ломбарди переживають три проблеми: як знайти інвестора, який би підтримував ломбард у стабільній прибутковій формі; як завоювати своїх клієнтів, оскільки в містах клієнтура уже поділена; як привернути клієнтів у нових спальних районах.

Активними гравцями на інвестиційному ринку є населення, яке формує і посилює банківське конкурентне середовище і інтенсивність конкурентного середовища. Роль населення як учасника інвестиційного ринку зростає, рівно як і зростає його роль серед суб'єктів інвестування коштів в економіку України. Передусім йдеться про інвестування коштів у цінні папери, банківські метали, дорогоцінне каміння, будівництво житла і дач, власне діло, ділянку землі тощо.

Поступова більший доступ для приватних інвесторів на фондовий ринок відкривають пайові інвестиційні фонди (ПІФ), які є дуже демократичними щодо обсягів інвестицій. Однак ПІФ мають свої недоліки. Передусім активи їх невеликі, а частка коштів приватних інвесторів у сумарних активах фондів дуже мала. По-друге, фізичні особи (приватні інвестори) оподатковуються за сумою доходу, який отримується на ринку цінних паперів, а не за сумою реального прибутку. Все це не сприяє розвитку приватного інвестування на ринку цінних паперів і тому необхідні ринкові проривні реформації з боку усіх трьох гравців: держави, професійних учасників ринку і самих приватних інвесторів.

Державі доцільно на законодавчому рівні розробити і запровадити механізми пільгового оподаткування вкладень дрібних сум приватних інве-

сторів у цінні папери. Професійні учасники фондового ринку повинні зменшити витрати по обслуговуванню дрібних інвесторів і знайти їм місце на фондовій біржі для здійснення угод. Самі ж приватні інвестори повинні підвищити свій освітньо-професійний та управлінський рівень для успішного заняття інвестиційним бізнесом.

Погоджуємось з думкою Г.О. Дорошенко, яка вважає, що: "Основними напрямками покращення інвестиційного клімату та розвитку інвестиційного ринку України є: формування позитивного інвестиційного іміджу через незмінність та прозорість законодавства і гарантування захисту інтересів і позитивних довгострокових очікувань; сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури; покращання інформаційного забезпечення інвесторів про потенційні можливості інвестування; створення конкурентного ринкового середовища і активного національного інвестора; сприяння розвитку фондового ринку і ринку цінних паперів; залучення іноземного капіталу з врахуванням пріоритетів розвитку України; зменшення бюрократичних перешкод і подолання корупції; забезпечення економічних свобод і зниження рівня злочинності у суспільстві; проведення НБУ через банківські установи активної державної економічної політики підтримки інвестицій, а також вжиття заходів щодо формування ефективної політики реанімації проблемних банків, збільшення рівня капіталізації банків" [2].

Для подальшого розвитку інвестиційного ринку України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

ВИСНОВКИ

Інвестиційний ринок — це ринок, на якому продаються або купуються інвестиційні проекти, інвестиційні програми, інвестиційні кредити і цінні папери

На розвиток інвестиційного ринку впливають такі чинники: антимонопольна політика; політичне стимулювання конкуренції; політика регулювання участі іноземних банків на вітчизняному ринку банківських інвестиційних послуг; політика участі держави у виробництві і реалізації банківських послуг за рахунок підтримки певної частки державної власності у банківському секторі; політика державної стандартизації банківського інвестиційного продукту, технологій і правил надання банківських послуг; політика ліцензування банківської інвестиційної діяльності; політика захисту прав споживачів (клієнтів) згідно з чинним законодавством.

Основними напрямками покращення інвестиційного клімату та розвитку інвестиційного ринку України є: формування позитивного інвестиційного іміджу через незмінність та прозорість законодавства і гарантування захисту інтересів і позитивних довгострокових очікувань; сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури; покращення інформаційного забезпечення інвесторів про потенційні можливості інвестування; створення конкурентного ринкового середовища і активного національного інвестора; сприяння розвитку фондового ринку і ринку цінних паперів; залучення іноземного капіталу з врахуванням пріоритетів розвитку України; зменшення бюрократичних перешкод і подолання корупції; забезпечення економічних свобод і зниження рівня злочинності у суспільстві; проведення НБУ через банківські установи активної державної економічної політики підтримки інвестицій, а також вжиття заходів щодо формування ефективної політики реанімації проблемних банків, збільшення рівня капіталізації банків.

Перспективи подальших наукових досліджень, на нашу думку, полягають у підготовці пропозицій стосовно активізації формування позитивного інвестиційного іміджу країни, розвитку інвестиційного ринку, залучення іноземного капіталу.

Література:

1. Васильєва Т.А. Сутнісний аналіз інвестиційного ринку та його ролі у функціонуванні економічної системи / Т.А. Васильєва, С.В. Леонов, О.В. Макарюк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. — 2009. — Вип. 85. — С. 16—22.

2. Дорошенко Г.О. Розвиток інвестиційного ринку — шлях до підвищення конкурентоспроможності України / О.Г. Дорошенко // Вісник економіки транспорту і промисловості — Харків, 2011. — С. 311—314.

3. Кльоба Л.Г. Вдосконалення управління банківською інвестиційною діяльністю в Україні / Л. Кльоба // Вісник НБУ. — 2011. — № 5. — С. 51—53.

4. Кобушко І.М. Розвиток методичних засад структуризації інвестиційного ринку / І.М. Кобушко // Вісник Запорізького національного університету. — 2011. — № 4 (12). — С. 193—199.

5. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підруч. для студ. вищ. навч. зал. / Т.В. Майорова. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 472 с.

6. Москвін С.Р. Інвестиційний ринок України: передумови та проблеми формування у контексті світової фінансової кризи / С.Р. Москвін // Фінансовий ринок України. — 2009. — № 3. — С. 8—13.

7. Офіційний сайт Держстату України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

8. Пересада А.А. Інвестиційний процес в Україні / А.А. Пересада. — К.: Видавництво Лібра, 1998. — 392 с.

9. Поліщук Є.А. Інвестиційний ринок як сфера діяльності суб'єктів господарювання / Є.А. Поліщук // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. — Вип. № 25. — К.: КНЕУ, 2011. — С. 406—415.

10. Реверчук С.К., Кльоба Л.Г., Паласевич М.Б. Управління і регулювання банківською інвестиційною діяльністю: наукова монографія / За ред. д. е. н., проф. С.К. Реверчука. — Львів: Триада плюс, 2007. — 352 с.

References:

1. Vasyli'eva, T.A. (2009), "The essential analysis of the investment market and its role in the functioning of the economic system", *Visnyk Kharkivsk'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu sil's'koho hospodarstva: Ekonomichni nauky*, vol. 85, pp. 16—22.

2. Doroshenko, H.O. (2011), "The development of the investment market — a way to increase the competitiveness of Ukraine", *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, pp. 311—314.

3. Kl'oba, L.H. (2011), "Enhance management of banking investment activity in Ukraine", *Visnyk NBU*, vol. 5, pp. 51—53.

4. Kobushko, I.M. (2011), "Development of methodical bases of structuring investment market", *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, vol. 4 (12), pp. 193—199.

5. Majorova, T.V. (2009), *Investytsijna diial'nist' [Investment activities]*, *Tsentr uchbovoi literatury*, Kyiv, Ukraine.

6. Moskvyn, S.R. (2009), "Investment market of Ukraine: formation conditions and problems in the context of global financial crisis", *Finansovyj rynok Ukrainy*, vol. 3, pp. 8—13.

7. State Statistics Service of Ukraine (2016), *Statistical information*, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 10 June 2016).

8. Peresada, A.A. (1998), *Investytsijnyj protses v Ukraini [The investment process in Ukraine]*, *Vydavnytstvo Libra*, Kyiv, Ukraine.

9. Polischuk, Ye.A. (2011), "Investment market as a sphere activity of business entities", *Formuvannia rynkovoї ekonomiky: zb. nauk. prats'*, vol. 25, pp. 406—415.

10. Reverchuk, S.K. Kl'oba, L.H. and Palasevych, M.B. (2007), *Upravlinnia i rehuliuвання bankiv's'koiu investytsijnoiu diial'nistiu [Management and regulation of banking investment activity]*, *Triada plus*, Lviv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 01.06.2016 р.